

ACC. NR. 3250

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

Landskap: ..... Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.  
Härad: ..... Adress: ..... Stehag  
Socken: ..... Berättat av .....  
Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

1

Uppteckningen rör Tjuvgods (återställning av gm kloka).

(G. Chronfeldt 17/2 1924): En räcka linne-  
väv hade blivit stulen från "Fyringen" i Billinge. ("Han som  
di trodde va varull".) "Tjaha, tjaha, tja", sa Fyringen, "dä kon-  
ne va rolet veda, vem som tatt den. Men bry er inte omet." När  
man följande söndag satt och åt frukost, kom en torparegumma  
uppifrån Billinge skog in i stugan och "såg ut, som som hon gått  
i sömne". Sen hon stått och skruvat på sig en stund utlät hon  
sig: "Ja gick bara inom för o fråga, hur dags mässan är i Bil-  
linge idag." Någon av fruntimren svarade på frågan, men Fyringen  
vände sig till henne: "Hör du, bär du hem väven, som du tog härom-  
dagen." Och det motsade gumman ej utan lovade göra det.

(Do.): När Chronfeldt var 17 år hade han  
omsider fått förverkligat ett länge närt önskemål, hade hade för  
6 kr. tillhandlat sig en "grävlingasax". Och vid en grävlinglya

hade han med denna sax fångat 2 grävlingar. När han tredje gången satte ut saxen - med länk och lås fästad vid en stor ek - blev den stulen. Det var en oersättlig förlust tyckte C., och gråtande sade han till sin mor: "Ja går te Grönberg i Östervång i Riseberga." Och han begav sig dit och berättade bävande sitt missöde för den kloke, som sades veta råd för att och alla, t.o.m. för kärlekskranka, och i vars kammare det osade av divelstreck och andra meklamenter. "Misstänker du någon?" frågade han. Ja, det gjorde C. Nils Rasmus Pär, en jaktkamrat. - "Nå då tar du ett nyvärpt hönsägg och så köper du en docka grönt silke och under det du snor detta om ägget, säger du: "Per Nilsson från Ljung, Per Nilsson från Ljung etc." och kastar sedan ägget i "striillmörja." "Men om det då inte är han", mente C. - "Ja, då får du försöka mä en an. När du träffar den rätte, får han ingen ro utan bär hem saxen." - "Vad dä kostade?" - "Tre daler." (50 öre).

Rådet lyddes. På ägget i elden tyckte sig C. se en svart sax, och när han kom ner till grävlinghålet, låg saxen med länk och sönderbruten lås där.

Anders Hansson i Hallaryd i Småland har in på 1900-talet utbrett rykte om sig som "klok". Om honom hörde C. i Hästveda berättas följande: En skinnberedare där i nejden hade fått flera uppspända skinn sönderskurna och vände sig till Anders i Hallaryd. Dä va en svår sak att reda upp, tyckte Anders

men när skinnberedaren lovade honom 25 kronor, kunde han ej neka att bistå honom. "Om sönda ska du bjuda ett par goa vänner till dig på en sup eller kaffegög. När du sitter och pratar, kommer där först en - bry er inte om dä och si ingenting - så kommer dä en te, och då kan du si te dem, va du vill." Mannen lydde rådet, och vid 11-tiden kom en man från närheten i bara skjortan och med en hatt i handen och ställde sig innanför dörren och rörde runt i hatten men sade ingenting. Och om en stund kom hans hustru i bara särken och ställde sig även hon tyst och rörde och rörde i något, som hon höll i en uppvikt flick av särken. "Jaså, dä Ni, som skurit sönder mina skinn", sade då skinnberedaren. Då vaknade de. Det var en näve små skinnbitar, som de stått och rört i. "Ja, nu kan Ni gå hem, men skinnen ska Ni betala" var det slutbesked de fingo.

ACC. NR. 3250

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

Landskap: ..... Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.

Härad: ..... Adress: ..... Stehag

Socken: ..... Berättat av .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

4

Uppteckningen rör Tjuvar.

Anders Fersing bodde på 1840-talet vid Tatt-  
rabäck. Han var beryktad som en riktig stortjuv. Då han en gång  
kom tillbaka från Malmöhus, yttrade han till Chronfeldts mor:  
"Ja, nu ska ja inte stjäla mer, om ja än blir så fattig, så ja  
ska äda ler o. dricka vann."

Om hur tjuvar förmåddes bekänna berättas:  
Med kläderna spikades de fast vid väggen. När de så blevo rik-  
tigt hungriga och törstiga, dukade man riktigt rikligt upp för  
dem med smör och bröd och brännvin och skunmande öl och förklara-  
de, att ville de nu erkänna, skulle de bli lösta och få taga  
för sig av allt detta.